

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1150

Vragen van de leden **Kuik** (CDA) en **Bouali** (D66) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *gedwongen huwelijken van vrouwen uit Myanmar in China* (ingezonden 12 december 2018).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 16 januari 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Vrouwen Myanmar massaal verkocht aan Chinese mannen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u een korte appreciatie geven van het onderzoek van de John Hopkins Universiteit waar naar verwezen wordt in het artikel?

Antwoord 2

Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de Kachin Women's Association Thailand (KWAT). De onderzoekers trachten een inschatting te maken van de omvang van mensenhandel in vrouwen en meisjes van Myanmar naar China met als doel gedwongen huwelijken en zwangerschappen. Volgens het onderzoek zijn de slachtoffers meisjes en vrouwen tussen de 15 en 55 jaar, afkomstig uit de staat Kachin en het noorden van de staat Shan. Het is de inschatting van de onderzoekers dat in 2017 65.000 Myanmarrese meisjes en vrouwen in China verbleven. 2.500 Van hen bevonden zich in een gedwongen huwelijk met een Chinese man. Binnen deze groep zijn duizend meisjes en vrouwen tot een huwelijk gedwongen via mensenhandel. Een totaal van 2.300 meisjes en vrouwen raakten zwanger (conform het rapport *forced childbearing*).

De noordelijke staat Kachin is een van de minst toegankelijke regio's in Myanmar doordat het leger en de civiele overheid geen toegang bieden aan

¹ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2897940/vrouwen-myanmar-massaal-verkocht-aan-chinese-mannen>

humanitaire hulporganisaties tot het gebied. Daardoor zijn de cijfers moeilijk te verifiëren.

Vraag 3

In hoeverre voert Nederland in Myanmar en China projecten uit die deze vrouwen en meisjes beschermen om te voorkomen dat zij verhandeld worden?

Antwoord

In 2014–2015 is vanuit het decentrale mensenrechtenfonds bovengenoemde organisatie KWAT gesteund. KWAT zet zich in Myanmar in voor bewustwording over mensenhandel om vrouwen en meisjes beter te beschermen. Specifiek in de staat Kachin probeert KWAT de lokale autoriteiten te beïnvloeden door beleid en systemen te ontwikkelen die de rechten van verhandelde vrouwen en meisjes beschermen en bevorderen. Ze bieden vrouwen en meisjes onderdak in crisiscentra en «safe houses». Aan slachtoffers leveren ze medische en geestelijke gezondheidszorg en helpen ze bij onderwijs en het genereren van een startkapitaal ten behoeve van inkomens genererende activiteiten. Om veiligheidsredenen, worden de meeste trainingen gegeven in Chiang Mai (Thailand).

In China is de afgelopen jaren vanuit het decentrale mensenrechtenfonds een project van het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) gesteund dat er specifiek op was gericht om op genderdiscriminatie gebaseerde sekseselectie tegen te gaan, hetgeen als belangrijke reden wordt gezien voor de vrouwenhandel vanuit Zuidoost Azië naar China. Het doel was om de scheve man-vrouwverhouding bij geboortes aan te pakken door lokale overheidsdienaren te trainen, bewustwording op het gebied van discriminerende regelgeving te creëren en tegelijkertijd op verschillende manieren de positie van vrouwen op lokaal niveau te verbeteren. Het project betrof een *pilot* in drie provincies, waarvan de inzichten de komende tijd ook in andere gebieden in China zullen worden toegepast.

Vraag 4

Kunt u toelichten wie de slachtoffers zijn? Om wat voor bevolkingsgroepen gaat het?

Antwoord 4

Het gaat om slachtoffers uit de deelstaten Kachin en Shan. De meerderheid van de bevolking in Kachin is etnisch Kachin (of Jingpo) en bestaat uit een confederatie van zes etnische groepen die grotendeels christelijk zijn. In de staat Shan wonen ook veel verschillende etnische groepen, die overwegend boeddhistisch zijn. De onderzoekers geven niet specifiek aan om welke groepen het gaat. Zij spreken enkel van Kachin of Shan «female».

Vraag 5

Wordt een deel van de extra middelen in 2019 ter ondersteuning en hulp aan de Rohingya ook besteed aan de bestrijding van vrouwenhandel zoals genoemd in dit artikel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Nederland geeft in 2019 indirect steun aan de humanitaire respons in Myanmar via kernbijdragen aan de VN-Vluchtelingenorganisatie, de VN-Kinderrechtenorganisatie, het VN-Wereld voedselprogramma en het VN-Noodhulpfonds CERF. Naar aanleiding van het amendement van de leden Kuzu en Van den Hul zal in 2019 een extra bijdrage van 2 miljoen euro aan de Rohingya vluchtelingen in Bangladesh worden besteed, waarvan 1 miljoen euro zal worden ingezet ten behoeve van algemene hulpverlening en 1 miljoen euro voor de verbetering van de positie van vrouwen en meisjes in vluchtelingenkampen, en hulpverlening aan vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. De exacte invulling hiervan zal nog nader worden bepaald.

Voor Nederland is de bescherming van vrouwen en meisjes, waaronder het verkleinen van de risico's op vrouwenhandel, een belangrijk aandachtspunt binnen de humanitaire respons. Binnen het huidige Myanmar humanitaire respons plan van de VN wordt onder andere aandacht besteed aan kwetsbaarheid voor vrouwenhandel. Een van de strategische prioriteiten op het

gebied van bescherming is het implementeren van anti-mensenhandel programma's gericht op kwetsbare groepen. Daarnaast wordt er in de humanitaire respons ook op andere manieren bijgedragen aan het verkleinen van de risico's op vrouwenhandel, bijvoorbeeld via hulp in de vorm van onderwijs.

Vraag 6

In hoeverre zijn mensenhandel en kindbruiden onderwerp van gesprek geweest tijdens uw bezoek aan Myanmar in november dit jaar?

Antwoord 6

Mensenhandel en kind-bruiden zijn niet expliciet onderwerp van gesprek geweest tijdens het bezoek aan Myanmar. Het rapport hierover van JHU/ KWAT was ten tijde van het bezoek nog niet gepubliceerd. Wel werd er uitgebreid stilgestaan bij de Rohingya crisis, mensenrechtenschendingen en de democratische transitie van Myanmar.

Vraag 7

Klopt het dat de onevenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen in China de «aanvoer» van kindbruiden naar China aanwakkert? Heeft u cijfers over vrouwenhandel vanuit Laos, Cambodja en Vietnam naar China?

Antwoord 7

Ja. De scheve man-vrouwverhouding bij geboortes in China is het gevolg van op genderdiscriminatie gebaseerde sekseselectie – een ongewenst bijeffect van het geboortebeperkingsbeleid dat begin jaren 1980 werd ingevoerd. Hierdoor is er met name in de leeftijdsgroep tot 25 jaar sprake van een onevenwichtige demografische man-vrouwverhouding, wat als belangrijke reden wordt gezien voor de vrouwenhandel vanuit Zuidoost Azië naar China. Aangezien de vrouwenhandel zich in de illegaliteit afspeelt, zijn er geen betrouwbare cijfers beschikbaar, maar mogelijk gaat het om tienduizenden vrouwen per jaar die vanuit buurlanden naar China verhandeld worden. Het is niet bekend hoeveel van hen minderjarig zijn. Overigens heeft China het geboortebeperkingsbeleid in 2015 versoepeld, en wordt er streng opgetreden tegen selectieve abortussen en mensenhandelaren. De scheve man-vrouwverhouding bij geboortes lijkt de laatste jaren langzaam te verbeteren, al zal daardoor naar verwachting het aantal (legale en illegale) bruiden van buiten China de komende jaren niet direct afnemen.

Vraag 8

Ondersteunt Nederland projecten in bovengenoemde landen ter bestrijding van mensenhandel en in het bijzonder het voorkomen van kindbruiden? Zo ja, kunt u toelichten om welke projecten het gaat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nederland ondersteunt enkele programma's in de regio die in meer algemene zin gericht zijn op het versterken van vrouwelijk leiderschap en van participatie van vrouwen en meisjes in politieke processen. Deze programma's hebben tot doel vrouwen betere kansen te geven zelf voor hun rechten op te komen, en schendingen daarvan aan te kaarten. Nederland geeft in de genoemde landen (Cambodja, China, Laos, Myanmar, Vietnam) geen directe financiering aan organisaties die mensenhandel of kind-huwelijken bestrijden. Wel ondersteunt Nederland *Girls not Brides*, een mondiaal netwerk van organisaties die kind-huwelijken bestrijden en zich inzetten voor volwaardige kansen voor vrouwen en meisjes. In enkele van de genoemde landen bestaan organisaties die lid zijn van *Girls not Brides* en gebruik kunnen maken van de kennis, ervaring en contacten van dit netwerk. Conform amendement 18 van de Leden Bouali en Kuik welke bij wetsvoorstel 35 000 XVII – Vaststelling begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2019 – is ondergebracht, wordt thans gezien hoe de extra investering in het tegengaan van kind-huwelijken zal worden vormgegeven.

Vraag 9

Bent u bereid om de zorgen over de situatie in China met betrekking tot de gedwongen import van vrouwen en meisjes over te brengen aan de Chinese autoriteiten?

Antwoord 9

Ja. Nederland zal de kwestie ter sprake brengen tijdens de eerstvolgende ronde van de bilaterale mensenrechtendialoog met China, die hopelijk in de eerste helft van 2019 zal plaatsvinden.

Vraag 10

Kunt u aangeven hoe Nederland effectief kan bijdragen om deze vrouwenhandel in en rondom China te bestrijden?

Antwoord 10

Nederland gebruikt politieke en diplomatieke middelen om in relevante internationale fora en processen, zoals onder meer de Mensenrechtenraad en de *Universal Periodic Reviews*, mensenrechtenschendingen aan te kaarten en om autoriteiten direct aan te spreken op hun verantwoordelijkheden. De door Nederland gesteunde humanitaire respons in Myanmar, via bovengenoemde VN-organisaties, en via onder meer de Wereld Gezondheidsorganisatie onder Rohingya in Bangladesh, draagt bij aan vermindering van kwetsbaarheid van vrouwen en meisjes voor kind-huwelijken en mensenhandel (zie het antwoord op vraag 5). Zie tevens antwoord op vraag 3.